

Мета:

- учити визначати особливості емоційного змісту, засоби музичної виразності, що відіграють вирішальну роль у створенні музичних образів; продовжити формувати в учнів зорово-слухове сприйняття;
- розвивати творчі здібності учнів;
- виховувати любов до музики, пісні, творчої праці; прищеплювати бажання навчатися.

Музичний матеріал: пісня Кози, пісня Лисички, пісня Рака з опери М. Лисенка «Коза-Дерева»; С. Дяченко «Круть і Верть».

Наочні посібники: нотна хрестоматія; портрет М. Лисенка; ілюстрації до опери «Коза-Дерева».

Обладнання: ТЗН; музичний інструмент; фонохрестоматія.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

Учні входять до класу під музичний супровід (С. Прокоф'єв «Дош і веселка»).

1. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Перевірка готовності класу до уроку. Музичне вітання

2. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Учитель. На попередніх уроках ви дізналися про те, що музика може виражати різні почуття. Але музика також може розповісти цікаві історії, що ми зуміємо не тільки почути, але й побачити. Отже, на нас чекає цікава подорож до театру, де ми переглянемо й почуємо казку.

3. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

Бесіда

- ♦ Пригадайте, що таке опера.
- ♦ Де можна переглянути та прослухати оперу?
- ♦ Як слід поводитися у театрі?

4. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Учитель. Ми дуже любимо казки, адже в них завжди добро перемагає зло. Композитори також люблять казки, тому пишуть багато музики до них — так і виникають чудові музичні спектаклі — балети, опери.

- ♦ Які ви знаєте музичні казки?
- ♦ Пригадайте, з ким із казкових героїв вас познайомила музика.

Український композитор М. Лисенко створив три дитячих опери за мотивами українських народних казок: «Пан Коцький», «Зима і Весна», «Коза-Дерева».

Пригадаймо казку про Козу-Дерева. Жила-була вперта Коза. Ніхто не міг їй догодити: ані Бабуся, ані Дідусь. Розсердившись, Дідусь вигнав її з дому, і почала Коза мешкати в хаті Лисички. Як це сталося — «розповідь» музика.

- ♦ Прослухайте пісню Кози й скажіть, про що вона співає.

Слухання та розучування пісні Кози з опери М. Лисенка «Коза-Дерева».

Виконання з ігровими діями.

З-поміж учнів класу обирають Козу. Співаючи пісню, діти показують їй, що вона «півбока луплена» (б'ють себе кулачками по правому або лівому боці), «за три копів куплена» (піднімають угору три пальці), далі тупотять ногами, «колють» перед собою «різками» (виставляють

пальці), замітають «хвостиком» (руками позаду себе), знову тупотять і з вигуком «Тут тобі й край!» тікають хто куди. Роздратована Коза кидається за ними. Той, кого вона спіймає або торкнеться, стає на її місце, і гра триває.

А ось Лисичка — добра, лагідна та працювита; її хатка — охайна та чепурна.

- ♦ Прослухайте, чи відрізняється її пісня від пісні Кози.

Слухання пісні Лисички з опери М. Лисенка «Коза-Дереза».

- ♦ Чия пісня лагідна, а чия — сувора та зла?

Дуже скривдила Коза Лисичку. Навіть Вовк, хоча й вихвалявся, що сильний і хоробрий, не впорався з Козою. А ось Рак, хоча й не такий великий і страшний, як Вовк, натомість дуже хоробрий. Він не злякався Кози — вигнав її з Лисиччиної хатки. Пісня Рака звучить упевнено й бадьоро.

Слухання пісні Рака з опери М. Лисенка «Коза-Дереза».

- ♦ Чи сподобалася вам казка, що розповіла музика?
- ♦ Які звірі діють в опері?
- ♦ Чим різниться музика їх пісень?

Вокально-хорова робота

Учитель. Якщо в опері багато персонажів і кожен з них має власну пісеньку, отже, є пісні, створені за казковим сюжетом.

- ♦ Прослухайте пісеньку «Круть і Верть», музику і слова до якої написав С. Дяченко, і скажіть, сюжет якої казки в основі цієї пісні.

Слухання пісні С. Дяченка «Круть і Верть».

- ♦ Яку казку розповіла нам пісня?
- ♦ Чому мишенята Круть і Верть не допомагали Півникові?
- ♦ Чому їм стало соромно і вони почали працювати разом із Півником?

Розспівування

Розучування пісні С. Дяченка «Круть і Верть»; робота над образним змістом.

5. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ

Учитель. Отже, під час уроку ми ознайомилися з цікавою музикою, що допомогла нам здійснити подорож казками.

Бесіда

- ♦ З якими казками ми ознайомилися на уроці?
- ♦ Пісня якого персонажа вам сподобалася найбільше?

Учні виходять із класу під музичний супровід (С. Дяченко «Круть і Верть»).